

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць VII Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

ПОЛТАВА 2024

УДК 657

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:
Збірник наукових праць VII Всеукраїнської науково-практичної конференції.
31 жовтня 2024 р., м. Полтава, / Полтавський державний аграрний університет.
Полтава: ПДАУ, 2024. 1495 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: **КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ** – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: **ЛЕГА ОЛЬГА** – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗАЙЦЕВ ЮРІЙ - д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ЗОЛЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

КОБСЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ХОМИН ПЕТРО – д.е.н., професор, професор кафедри обліку та аудиту Тернопільського національного університету ім. Івана Пулюя

АРАНЧІЙ ДМИТРО - к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, в.о. зав. кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

СКИБА ГАННА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового Інституту управління, економіки та бізнесу «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

СТАМАТ ВІКТОРІЯ - к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу Миколаївського національного аграрного університету;

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

© Автори, 2024

© Кафедра обліку і оподаткування, 2024

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

УЛЬЗУТУЄВА АЛІНА, КАРПУСЕНКО ЄВГЕНІЯ, здобувачі вищої освіти
Науковий керівник – **ТЮТЮННИК СВІТЛАНА**, к.е.н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЯК СКЛАДОВА ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Щоб чітко і якісно виконувались бухгалтерські ведення, на підприємстві в обов'язковому порядку встановлюються правила якими оперуються бухгалтери для неупередженої та якісної роботи. Все це уособлює в собі облікова політика. На основі Методичних рекомендацій № 635 вона є загальнообов'язковою для всіх підприємств [1]. Облікова політика є досить важливим інструментом управління бухгалтерським обліком на підприємстві, що дозволяє досягти стабільності, прозорості та відповідності законодавчим вимогам.

Облікова політика згідно законодавчих норм - це сукупність принципів, методів, процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [2]. Облікова політика розробляється підприємством самостійно, але повинна відповідати або національним стандартам, або міжнародним (МСФЗ) залежно від вимог законодавства.

Облікова політика повинна включати наступні ключові елементи: 1. Об'єкти обліку: які активи, зобов'язання та власний капітал будуть обліковуватися. 2. Оцінку активів: методики оцінки активів і зобов'язань (наприклад, за первісною вартістю або за справедливою вартістю). 3. Амортизацію: метод і строки амортизації основних засобів, нематеріальних активів тощо. 4. Облік доходів і витрат: принципи нарахування доходів та витрат, а також періоди їх обліку. 5. Форми фінансової звітності: які фінансові звіти будуть складатися і в яких формах. 6. Методи обліку запасів: який метод обліку запасів буде використовуватись. 7. Кадрові питання: як будуть враховані витрати на оплату праці та інші кадрові витрати. 8. Податкова політика: відображення зобов'язань перед державою щодо податків і зборів. 9. Облік валютних операцій: методика обліку та перерахунку операцій, вартість яких відображена в іноземній валюті. 10. Відповідальність за ведення обліку: хто відповідає за складання звітності та проведення контрольних процедур.

Зміна облікової політики на підприємстві може бути необхідною у разі змін у законодавстві, змін у статуті організації, змін у самій діяльності підприємства або при впровадженні нових облікових стандартів. Важливо розуміти, що облікова політика повинна залишатися послідовною, але її зміни можуть бути виправдані в певних ситуаціях.

В Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» чітко не зазначено обов'язковість ведення документації, але існує певна відповідальність за невиконання положень методичних рекомендацій №635 [1]. Його відсутність може призвести до наступних проблем і наслідків: 1. Невідповідність законодавству: підприємства зобов'язані організувати бухгалтерський облік у спосіб, який відповідає чинному законодавству і

стандартам обліку. Без офіційно затвердженої облікової політики важко дотримуватися цих вимог на практиці. У разі податкових перевірок або аудиту відсутність такого документу може розцінюватися як порушення правил ведення бухгалтерського обліку. 2. Ризик неточностей у фінансовій звітності: без документально затвердженої облікової політики можливе неправильне відображення активів, зобов'язань, доходів і витрат. Як наслідок, це може призвести до складання недостовірної фінансової звітності. 3. Адміністративна відповідальність: за порушення правил ведення бухгалтерського обліку можуть бути накладені штрафи за статтею 164-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення [3]. 4. Податкова відповідальність: якщо через відсутність облікової політики виникнуть помилки в податковій звітності, це може спричинити штрафні санкції за податкові порушення, оскільки правильне ведення обліку важливе для коректного розрахунку податкових зобов'язань. 5. Фінансові та операційні ризики: відсутність облікової політики може призвести до неузгодженостей в обліку та неефективного управління активами і зобов'язаннями. Це може негативно вплинути на фінансовий стан підприємства і його репутацію перед партнерами чи інвесторами. 6. Внутрішній аудит і контроль: облікова політика є важливим інструментом внутрішнього контролю. Її відсутність ускладнює аудит, оскільки немає чітко визначених стандартів і правил ведення обліку, на які можна спиратися.

Отже, закон прямо не вимагає наявності наказу про облікову політику, його розробка і затвердження є обов'язковим практичним кроком для дотримання вимог закону щодо організації обліку. Це документ, який офіційно закріплює правила обліку, що допомагає уникнути штрафів і проблем під час перевірок. Тому варто затвердити облікову політику для уникнення потенційних ризиків.

Наказ про облікову політику підприємства є результатом систематичної роботи керівництва та відповідних спеціалістів з її розробки та впровадження. Іншими словами, облікова політика підприємства являє собою особливу форму діяльності, спрямовану на організацію бухгалтерського обліку. Вона здебільшого є частиною бухгалтерського обліку, а відповідно і його організації, а не навпаки. Вважається, що облікова політика підприємства виступає об'єктом організації бухгалтерського обліку, тоді як наказ про облікову політику підприємства є засобом організації бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел:

1. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. №635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>.
2. Про облікову політику : Лист від 21.12.2005 р. № № 31-34000-10-5/27793. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2779201-05#Text>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення Стаття 164-2. Порушення законодавства з фінансових питань: Ст. 164-2 КУпАП від 07.12.1984 № 8073-X. URL: https://kodeksy.com.ua/kodeks_ukraini_pro_administrativni_pravoporushennya/statja-164-2.htm.

Роль бухгалтерського обліку в досягненні цілей сталого розвитку: підходи та перспективи.....	643
Слободян Тетяна. Науковий керівник - Дубініна Марина	
Цифрова трансформація обліку: вплив нових технологій на аудит.....	646
Слободян Тетяна. Науковий керівник - Сирцева Світлана	
Аналіз ризиків в умовах нестабільності: як адаптувати облікові системи до глобальних змін.....	649
Сотніков Віталій. Науковий керівник - Усатенко Ольга	
Трансформація обліку в еру цифровізації.....	652
Ставицька Влада, Дудніков Дмитро, Олексенко Анна	
Науковий керівник - Мокієнко Тетяна	
Капітальні інвестиції: визначення, класифікація та облікові аспекти.....	655
Стороженко Олена. Науковий керівник - Рагуліна Ірина	
Методи контролю дебіторської заборгованості підприємства.....	658
Сук Петро	
Використання методу розподілу витрат майбутніх періодів на основі прибутку від неопераційної діяльності.....	660
Суліма Ганна. Науковий керівник - Рагуліна Ірина	
Деякі аспекти проведення інвентаризації на підприємстві перед складанням річної фінансової звітності.....	664
Тарасенко Катерина.	
Науковий керівник - Усатенко Ольга	
Облік витрат аграрних підприємств.....	666
Тютюнник Світлана, Тютюнник Юрій, Литовченко Діана	
Розкриття інформації про грошові кошти та грошові потоки у фінансовій звітності.....	669
Тютюнник Світлана, Тютюнник Юрій, Салига Олександр	
Особливості розкриття інформації за сегментами у фінансовій звітності.....	672
Ульзутуєва Аліна. Науковий керівник - Канцедал Наталія	
Інституційний підхід до обліку формування і використання прибутку підприємства.....	675
Ульзутуєва Аліна, Карпусенко Євгенія	
Науковий керівник - Тютюнник Світлана	
Облікова політика як складова організації бухгалтерського обліку на підприємстві.....	678
Усатенко Ольга, Гарькавий Богдан	
Організація та методика внутрішнього контролю в торгівлі, як основа для забезпечення фінансової стабільності.....	680
Федорів Каміла. Науковий керівник - Томілін Олексій	
Особливості формування фінансової звітності суб'єктів малого підприємства.....	683

Наукове видання

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»

Збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції

31 жовтня 2024 р.

м. Полтава

Відповідальна за випуск, головний редактор:

ЛЕГА ОЛЬГА, к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування

Комп'ютерна верстка:

ЛЕГА ОЛЬГА, к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування

*Матеріали представлені в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей. Всі матеріали перевірено на оригінальність тексту на онлайн сервісах пошуку плагіату. До публікації приймалися тези, в яких відсоток авторського тексту становить не менше 65 %.

